

V O R A M A R

C A D E - PEGUERA

JULIOL 1977

Apreciado lector:

A los que habitualmente colaboramos en "VORA MAR" nos da cada vez más la impresión de que nuestro boletín es recibido con bastante indiferencia por parte de los lectores, y que son pocos los que lo leen con detención.

Este presentimiento nos hace pensar que quizá "VORA MAR" haya perdido ya su función de ser, ante todo, portavoz de los asuntos que interesan a nuestra población, como parece indicar la falta creciente de colaboradores locales.

Antes de decidir si hemos de continuar publicando "VORA MAR" creemos oportuno consultar a nuestros lectores mediante el siguiente CUESTIONARIO, que rogamos entreguen o remitan, antes del 30 de julio, a la siguiente dirección:

Pedro Orpí Ferrer. Plaza Iglesia s/n. PEGUERA.

Conteste, por favor. Piense que de su respuesta depende el que "VORA MAR" se siga publicando o no. Gracias.

(Señale con una X las respuestas que le interesen):

- 1) ¿QUE ES LO QUE MAS LE GUSTA DE "VORA MAR"?
Información
Artículos de opinión
Investigación histórica
Trabajos literarios (narraciones, versos, humor...)
Otros (entrevistas, mesas redondas, estadísticas...)
- 2) ¿QUE ES LO QUE MENOS LE GUSTA DE "VORA MAR"?
Información
Artículos de opinión
Investigación histórica
Trabajos literarios (narraciones, versos, humor...)
Otros (entrevistas, mesas redondas, estadísticas...)
- 3) ¿EN QUE LENGUA CREE QUE DEBE PUBLICARSE "VORA MAR"?
En mallorquín
En castellano
En mallorquín y castellano
- 4) ¿LE GUSTARIA COLABORAR EN "VORA MAR"?
Con escritos
Económicamente
De otra forma (grapar, poner direcciones, pegar sellos...)
- 5) ¿DESEA SEGUIR RECIBIENDO "VORA MAR"?
Sí
No (Si no responde, supondremos que no)
- 6) OBSERVACIONES Y SUGERENCIAS: (si agota el espacio, puede seguir al dorso o en hoja aparte):

Nombre del lector:

Dirección:

primera pàgina

Sus!!

Sembla que aquest mes, el tema ve imposat per un fet que hem viscut fa poques setmanes i del qual anticipadament ja ens n'havíem ocupat: les eleccions. No pretenim, ni molt menys, aportar res nou a lo molt que ja han dit i comentat els grans medis de difusió, sinó simplement reflexionar-hi una mica des de la talaia peguerina.

Tenim a la vista els resultats de les votacions, i lo primer que salta a la vista és la nostra manca d'originalitat: difereixen molt poc dels resultats de les Illes i de tot l'Estat Espanyol (exceptuant Catalunya i el País Basc). En realitat, es pot dir que les eleccions les ha guanyades la TVE: els dos líders més fotogràfics eren Adolfo Suárez i Felipe González. I si el General Franco fou el "galán del NO-DO", el President Suárez ha estat el "galán de la tele" des de molt de temps abans de les tres setmanes fixades per a la campanya electoral.

No deim això moguts per prejudicis de cara al President del Govern ni la seva actuació, que mereix tots els respectes, sinó perquè creim que la UCD ha jugat amb ventatges: no sols ha "explotat" la figura del President ("Vota Centro, vota a Suárez..."), sinó que al seu recer, preveient la victòria, s'hi han infiltrat molts de pseudo-polítics més o manco oportunistes que han cercat l'escalf del poder. En canvi, han romàs marginats altres polítics més conseqüents i més clars (posem per cas un Ruiz Jiménez, home que sens dubte hauria pogut aportar més a les Corts que molts dels elegits).

De totes les maneres, encara és prest per dir quina serà l'actuació de les noves Corts i del nou Govern, amb la seva discutible reforma feta per "decreto-ley". Es de suposar que, donades les circumstàncies, ens faran estrènyer la corretja a tots, començant pels més grassos. Per arreglar l'economia del país hauran d'adoptar moltes mesures antipopulars, però necessàries... i més ben proporcionades que fins ara.

Els nostres diputats i senadors firmaren, abans de les eleccions, el famós "pacte d'autonomia". Esperam que seran conseqüents, lo qual vol dir demostrar que no fou una tàctica demagògica per conseguir vots. Autonomia vol dir lo contrari de centralisme, sia madrileny o català; vol dir capacitat d'autogestió a tots els nivells (salvats els interessos comuns): a nivell de regió, d'illes, de municipis, d'Associacions..

Per això creim molt importants les pròximes eleccions municipals, que encara no sabem com seran. Els partits polítics en són conscients i es comencen a bellugar, cercant addictes i possibles candidats. També en són conscients molts dels qui formen part dels Consistoris actuals, i estan preocupats per preveure quin color de camisa s'estilarà en un futur pròxim, els escaigui o no.

Però en realitat, mirant el bé del poble, la solució no està en canviar de camises, sinó de penjadors. Els qui fins ara han estat aficats dins els Consistoris i altres entitats ja han demostrat prou lo que eren capaços de fer. S'imposa una renovació total, començant per les cares. Sens dubte les eleccions municipals seran més virulentes que les passades, perquè els personatges seran més coneguts, amb la seva vida i miracles, i no figures de cartell o de pantalla. I és quan el poble demostrarà realment fins a on arriba la seva maduresa.

També a nivell municipal, sobretot als termes turístics com el nostre, s'imposa una adequada descentralització: que tots els nuclis urbans tinguin els seus representants efectius dins el Consistori, i que unes entitats democràtiques, sorgides del poble, com són les Associacions de Veïns, també tinguin dret a qualche glop d'autonomia.

CLASES DE MÚSICA Y DANZA EN EL LOCAL SOCIAL DEL CADE

A partir del 11 de julio de 1977 iniciaremos un curso de música y danza mallorquina.

Las clases serán los lunes y martes a partir de las 17'30.

Estaremos al frente del mismo Carmen López Antich en danza, acompañada de Josep Rubio II y Josep Antoni Rubio (III) en música, con especialidad en flauta, aparte de otros profesores que esporádicamente colaborarán en el aprendizaje de las técnicas de lo enumerado.

Nuestra intención es la popularización de la música y danzas mallorquinas, que por diversas circunstancias han quedado un poco arrinconadas para las salas de los museos. Por tanto la popularización, iniciada ya en Palma con la creación de otras escuelas en barrios y pueblos, va dirigida a un retorno al baile y música mallorquines no como un producto del pasado, sino del año 1977, y, sobre todo, baile y música como participación y no como espectáculo, que ya es hora que nos olvidemos de lo bello que es para la vista y el oído y comencemos a ver lo bueno que es al interpretarlo todos los que de alguna manera tenemos relación con Mallorca.

Carmen López, Josep Antoni Rubio (III) y Josep Rubio (II).

CONCURSOS SOCIALS C A D E 7 7

CULTURAL

(Entregar tots els treballs abans del 30 d'Agost)

FOTOGRAFIA: --blanc i negre

--categoria única.

Premi col.lecció: Copa i 500 pessetes.

Premi fotografia: Copa i 300 "

CONTES CURTS (fins a 15 anys):

2 Premis idèntics

Bases: -- menys de 2 fols

-- no importa sia a màquina

-- pot esser en castellà o català.

NARRACIO LITERARIA (des de 16 anys):

Bases: -- més de 3 fols a màquina

-- 2 Premis: català

castellà

(Premi: copa i 500 pessetes)

DIBUIX: -- a) fins a 12 anys

-- b) de 13 a 16 anys

-- c) de 17 anys fins a...

ESCULTURES DE FANG: Dia 7 d'Agost, a les 10 del matí,
a l'escola vella.

- 3 categories: -- fins a 10 anys
- de 11 a 14 anys
- de 15 fins a ...

D E P O R T I U

13 d'Agost.- PIRAGUISME: 5'30 horabaixa (platja Hotel Carabela)

14 d'Agost.- TIR NEUMATIC: 10 matí (camp de futbol)

TIR AMB ARC (INFANTIL): Després del Tir Neumàtic
(camp de futbol)

20 d'agost.- ATLETISME: 5'30 horabaixa (camp de futbol)

- 25 metres
- 50 "
- 100 "

21 d'Agost.- NATACIO: 10 matí (Hotel Madrigal)

- 25 metres
- 50 "
- 100 "

Travessia Es Turó - Mar i Pins

27 d'Agost.- "OPTIMIST": 6 horabaixa (platja Hotel Carabela)

28 d'Agost.- CICLISME: 4 horabaixa (camp de futbol)

- Lentitud
- Cintes

3 de Setembre.- FUTBOL: 5 horabaixa

- Infantils (CADE)
- Jovenils (CADE)

4 de Setembre.- FUTBOL: 5 horabaixa

- Fadrins (Peguera)
- Casats (Peguera)

TENIS: Els interessats, vegin En Rafel Lorente
abans de dia 20 d'Agost.

MINI-GOLF: Els interessats, vegin En Sebastià Torrens
abans de dia 20 d'Agost.

Tots a participar! I que guanyin els millors!

La festa d'entrega de Premis es donarà a conèixer oportunament.

LAS ELECCIONES EN PEGUERA

Para información de nuestros lectores, ofrecemos a continuación los resultados obtenidos en Peguera en las elecciones legislativas del pasado 15 de junio, según el acta de la mesa electoral.

Referente al Congreso de Diputados, ofrecemos un cuadro comparativo con los resultados provinciales, tomados del "Diario de Mallorca" de 17 de junio.

Electores censados en Peguera: 824

Votos emitidos: 581

Votos válidos: 564

Votos nulos: 17

Votos en blanco: 2.

C O N G R E S O :

Partido o Coalición	P E G U E R A		B A L E A R E S	
	votos	%	votos	%
P C E	39	6'94	14.160	4'37
P S O E	156	27'76	74.572	23'04
A P	21	3'74	28.475	8'80
R S E	6	1'07	1.753	0'54
F T I	3	0'53	1.324	0'40
C J A	2	0'35	1.195	0'36
F D I	0	0	1.959	0'60
U S	19	3'39	17.892	5'53
U A	21	3'74	11.833	3'65
U C D	288	51'24	164.342	50'79
U D I B	7	1'24	6.008	1'85

S E N A D O :

Jerónimo Albertí Picornell (UCD)	-----	296	votos
Ramiro Pérez Maura (UCD)	-----	270	"
Manuel Mora Esteva (PSOE)	-----	160	"
Juan Piña Oliver (PSOE)	-----	142	"
Ignacio Ribas Garau (PCE)	-----	44	"
Climent Garau Arbona (UA)	-----	35	"
Rafael de la Rosa Vázquez (AP)	-----	28	"
Antoni Tarabini-Castellani Cabot (US)	-	21	"
Juan Pizá Massanet (US)	-----	20	"
Jaume Enseñat Julià (UDIB)	-----	17	"
Luis M. Olascoaga Kroeber (AP)	-----	15	"
Eusebio Riera Estada (UDIB)	-----	10	"
Ricardo Bahils Collados (AN 18 J)	-----	4	"
Juan Antonio Oliver Pardo (AN 18 J)	---	4	"
Manuel Faundez García (CJA)	-----	3	"
Francisco Bauzá Giménez (AN 18 J)	-----	2	"
José Olea Vázquez (CJA)	-----	1	"

Cançoner:

Sa madona de Sa Mata
enguany la fan garbejar:
si s'ho deixa comportar,
l'any qui ve la faran batre.
(II, p. 194, 776. Lluemajor)

Enguany, en es sementer,
he coït dos cavaions.
Francina, m'hauràs de fer
botanes en es calçons.

(II, p. 195, 779. Montuïri)

Segadores he llogades
i encara n'he de llogar;
ses que amb mi voldran segar,
vui que sapin safalcar
de dretes i d'acotades.
Ja aniran emmidonades
en haver d'anar a ballar.

(II, p. 196, 794. Lluemajor)

A Aubenya segaven ordi
un mes passat Sant Juan.
Com veien es camp tan gran,
cridaven misericordi'.

(II, p. 196, 796. Algaida)

A Aubocasse un segador
de vessa perdé s'alè
i amb un poc més no hi va esser
a temps s'extremunció.

(II, p. 196, 797. Santa Margalida)

A dins es camp de Lanzell
no hi poren anar amb carrosses,
perque ses ombres més grosses
són ses ales d'un capell.

(II, p. 196, 803. Sant Joan)

Aigo de brotets de murta
m'haurà de fer s'estimada:
jo tenc s'esquena xapada
de segar civada curta.

(II, p. 196, 811. Artà)

Al.lotes, aficau ferro
que es blat està amb so coll tort.
S'ase d'es sogre s'és mort
i hem d'anar an es seu enterro.

(II, p. 197, 817. Galilea)

Al.lot, pegau avallet
i coirem paia i gra:
a casa que no hi ha pa,
de juriol tenen fred.

(II, p. 197, 826. Sant Joan)

--Bernat, ¿no n'estàs ferit,
d'es mal de damunt s'esquena?
--Sí fa, jo hi tenc una alena
que me puny seguit seguit.

(II, p. 199, 857. Artà)

Com va esser a sa civada
va dir: --Jo no vui segar.
A s'ordi, arestes hi ha;
es blat, és mal de tair;
sa xeixa, dau-la'm pastada.

(II, p. 201, 885. Algaida)

De part de Déu te deman:
al.lota, ¿com vas tan prima?
¿que seques amb una llima,
que teñs es redol tan gran?

(II, p. 201, 891. Montuïri)

Desgraciats de voltors
que habiten dins Es Rafall!
Si se mor un animal,
l'estotgen p'es segadors.

(II, p. 201, 895. Sant Joan)

Desitjat és es segar
i dins poc temps avorrit,
però és trebai divertit;
s'entén: p'es qui ho pot mirar.

(II, p. 201, 896. Porreres)

Ella taia un bri, dos brins,
'par que en faci companatge.
A sa peça d'es formatge
fa ses osques més endins.

(II, p. 202, 905. Artà)

En acabar de segar,
de sa fauç faré gandaies.
He perdudes ses riaies
i ben prest perdré es cantar.

(II, p. 202, 913. Biniamar)

En Juan de sa Font Santa
segava sense calçons
i jugava a conions
un dia amb una berganta.

(II, p. 203, 929. Llubi)

Es mal d'esquena que tenc
bastaria bé per quatre.
No en tenc tant dins sa barraca,
com jec; o jo no me'n sent!

(II, p. 204, 949. Sant Llorenç)

Collita (2)

PER UNA DRAGONERA DE TOTS

En els moments d'escriure aquesta pàgina, l'illot de Sa Dragonera viu als titulars dels periòdics illencs per la pacífica "ocupació" per un caramull de joves defensors de la naturalesa. Amb la natural oposició de les forces d'ordre que ara mantenen una postura més "democràtica" però igualment repressora. Aquests fets poden canviar quan surti la revista, però lo que seguirà existint seran les raons i la finalitat d'aquesta situació.

Els antecedents de Sa Dragonera i la campanya per a salvar-la dels blocs de ciment són recents (impugnacions del Col·legi d'Arquitectes, col·loquis, articles als diaris...). A Sa Dragonera es vol fer una urbanització, i conseqüentment destruir el paisatge, o almanco "re-formar-lo". ¿Per què es permet?

-- La passivitat de les Autoritats nacionals i mallorquines ens mostra clarament quins interessos defensen: els dels grans capitalistes que volen transformar Sa Dragonera en la seva font d'ingressos per un turisme d'altura econòmica.

-- L'Ajuntament d'Andratx i la major part de la seva població defensen la urbanització, o almanco no protesten, gràcies a l'eficaç jugada del seu "ex-propietari", el senyor Flexas, constituïnt la "benèfica" i "desinteressada" Fundació Flexas i donant una sèrie de milions de pessetes pel poble andritxol. La figura jurídica de la "Fundació" permet, al qui la fa, quedar bé amb el poble i, per altra banda, llevar-se un caramull d'imposts mercè a la seva obra "benèfica". Ha estat senzillament una tapada vergonyosa de boca.

-- Els mitjans legals que empraren els "impugnadors" del projecte d'urbanització, sols han aconseguit retrassar la construcció-destrucció i conscientitzar una mica la població.

-- Les promeses de Parcs Naturals que al seu dia feren les Autoritats en relació a les illes de Cabrera i Sa Dragonera es perderen al vent, i encara esperam les eternes promeses. ¿Quants de Parcs Naturals hi ha a Mallorca?

-- Gràcies a la progressiva construcció d'hotels i altres herbes a les Illes s'ha acunyat el terme "BALEARIZACIÓ": construcció immensa i irracional d'edificis vora la costa, que destrossa la naturalesa. Epítet indubtablement despectiu.

Enfront de totes aquestes raons i fets esmentats, aquesta acció d'ocupació pacífica en pro de la defensa de la naturalesa i, aleshores, en benefici del poble en general, ha pretès cridar l'atenció sobre el problema de la progressiva destrucció de les Illes. Sa Dragonera és un atemptat més, però un atemptat que es pot evitar.

No són les paraules les que arreglen situacions, sinó els fets.

INTENTEM SALVAR SA DRAGONERA I QUE ES CONVERTESQUI EN UN PARC NATURAL PUBLIC!

J. N.

Una mamá gata tuvo muchos hijitos a la vez. "Demasiados gatos!", dijo la dueña de la casa. "Hay que matarlos!". Así lo iban haciendo, cuando dos niñas le dijeron: "Señora, por favor, denos esa gatita negra de carita blanca que tiene la peca negra en la frente!" Y fue así como las niñas llegaron a su casa con aquel animalito cargado de pulgas. Lo limpiaron, le dieron sopitas de leche y lo contemplaron a sus anchas: "Qué rebonita es, qué preciosa y qué guapa con su peca negra en su cara blanca! Le llamaremos Peca!"

Y la gatita engordó, creció, y cada día era más bonita y más juguetona. Pero se terminaron las vacaciones y había que dejar a Peca en Peguera, pues un largo viaje y la soledad en un piso no le eran convenientes. Con gran sentimiento por parte de las niñas, la gatita quedó en casa de unas buenas vecinas que dijeron que la guardarían y cuidarían. Les dejaron algo de provisiones a fin de que pudieran darle algún alimento de parte de sus dueñas.

Peca crecía y se volvía cada vez más hermosa. Un día pasaron por aquella puerta unos ingleses y se enamoraron de ella; dieron algún dinero a las buenas gentes que la cuidaban y se la llevaron con ellos a un chalet que tenían alquilado. Allí fue mimada y querida como un ser amado.

Pero otra vez los ingleses tuvieron que dejar a Peca, porque habían terminado sus vacaciones, y con gran pesar dejaron a Peca con sus cuidadoras y con algo para alimentarla.

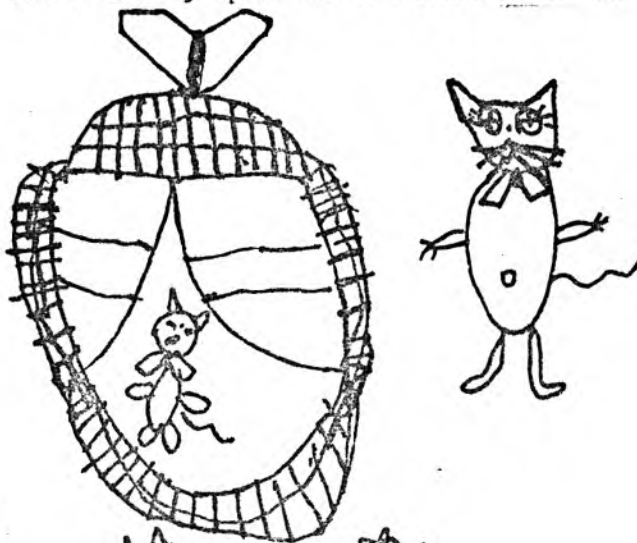
Otra vez Peca, bonita y lustrosa, se sentaba a la puerta de la calle. Un día pasó un matrimonio holandés sin hijos. Al ver a Peca se prendaron de ella y quisieron llevársela, recompensando a las cuidadoras por dejársela. Peca ya sabía de cambios de casa y de dueños, pero como era lista y la trataban bien se dejaba querer, y quería también.

Pasó un tiempo, y al músico holandés se le acabó el contrato en la sala de fiestas, y tenían que irse lejos. La señora cogió a Peca en sus brazos y la llevaba de nuevo a las personas que la cuidaban, cuando acertó a pasar la primera propietaria de la gatita, la que no la quería porque había que matar tantos gatos nacidos juntos, y al verla dijo: "Esta gata es mía, nació en mi casa, la conozco porque no he visto otra igual y con esa peca tan bonita en esa cara tan blanca".

Y la señora holandesa se la dió, diciéndole: "Tome unas pesetas para que la cuide, y dele amor, que es muy cariñosa". La mujer le respondió: "Mire usted si le daré amor, que la llevaré con su madre propia".

Claro que la llevó a casa y la juntó con su madre, pero no se reconocieron, porque los animalitos que saben cuidar muy bien a sus hijitos, cuando éstos crecen ya no los reconocen.

A veces hay hijos que se comportan como los animales y se olvidan de padres y abuelos!

M. S. S.

Els batles de Calvià a l'Estat Mitjana

A partir de la firma del Pariatge (1323), els batles foren elegits alternativament pel rei o el governador i el bisbe de Barcelona o el seu procurador. Vetaquí a continuació un nomenament de batle fet pel governador:

1371, 10 octubre.- "N'Olffo de Pròxida, cavayller e conseyller del Senyor Rey e veus portant de general Governador en lo Regna de Mallorca. Confians de la leyaltat e diligència de vós en Pere Pons, habitador de la parròquia de Calvià, per autoritat del offici que usam constituim a vós batle de la dita parròquia, e comanam a vós lo regiment del dit offici lo qual dit offici regesguats bé e layalment a profit e honor del Senyor Rey e bé de la cosa pública de la dada de la present fins a la festa de Sinhogesma primer vinent. E haiats e rehabats tots aquells salaris e drets per los presassors vostros en lo dit offici són acostumats de haver e reebra, menats per les presents al batle qui ara és, e jurats e pròmens de la dita parròquia que vós per tot lo dit temps ajen e tengan en batle, a vós e als vostres manaments lo dit offici toquants obeequan, volem emperò que'l dit ofici regestats personalment e no per substituït sots pena de perdra lo dit ofici. Dat Maioricarum X mensis october anno a Nativitate Domini M CCC LXX primo". (AHM "Extraccions i Oficis" 5, f. 98)

Com acabam de veure, els batles eren elegits anualment i prenién possessió del càrrec per la festa de Cinquagesma.

El 16 d'octubre del 1398, el governador notificava als jurats i habitadors de la parròquia de Calvià que "la batlia de Calvià vach al present per so com en Francesch Tauler, batle l'any present de la dita parròquia, se's fet ciutadà. E lo dit Salvador Ferrer (batle major del Pariatge i procurador del bisbe de Barcelona) haie elet en batle en loch del dit Francesch, en Miquel Gotmar del dit loch e li haie comanat lo dit offici d'assí a la prop vinent festa de Sincogesma". (EO 10 f. 44).

Els batles solien tenir un terç damunt les multes --"bans"-- que havien imposat, i cada any passaven comptes amb el procurador reial d'aquests bans i altres emoluments. De la quantitat restant, la meitat era pel procurador del bisbe de Barcelona, i l'altra per la Procuració Reial mallorquina. Així veim que el batle Francesc Tauler l'any 1388 havia rebut d'emoluments 2 lliures i 10 sous i el procurador reial descomptà 16 sous i 8 diners pertanyents al bisbe de Barcelona per raó del Pariatge, i així quedaren nets al rei 18 sous i 4 diners (AHM "Rebudes" 1389).

D'altra banda, el batle Berenguer Buadella l'any 1387 posà una multa de 20 sous a En Molines, llenyador, per una bastonada que havia donat a Jaume Sala (AHM "Rebudes" 1388 f. 115).

El 1395 el batle Nicolau Comallonga multà l'esclau Jordi, grec,

per mitja quartera de blat que havia comprada a un altre captiu, contra forma de capítol (AHM RP 3821 f. 139).

L'any 1401 la Procuració Reial rebia 2 lliures i 5 sous de composició de Jaume Buadella, majoral de Blai Juny, per la meitat de 6 florins amb què fou compost pel jutge del Pariatge "per tal com fo delat que havia dites paraules injurioses contra lo batle de Calvià" (AHM RP 3823 f. 139).

El 1423 el batle Jaume Matos multà amb 1 lliura, 8 sous i 4 diners Nicolau de Vic per tales que havia fetes amb les seves cabres, ovelles, vaques, porcs i someres (AHM RP 3833 f. 155 v.)

El 1436 el batle de Calvià rebé 11 sous procedents d'una venda: "per raó de certa llana e pells que havia trobada a Santa Ponça, la qual fou venuda" (AHM RP 3856 f. 147 v.).

En els llibres de "Rebudes" de la Procuració Reial, d'on hi hem tret les precedents notes, hi veim altres coses curioses com la següent: l'any 1410, la Procuració Reial va establir per 5 anys a Nicolau Coloma, vidrier, la sosa que podria collir a una illa dita l'illa Major, situada a les mars de la Porrassa, amb la condició que faria cens anual de 8 sous (RP 3870 f. 16).

Vetaquí una altra nota curiosa: l'any 1350, la Procuració Reial va vendre per 50 lliures una barca armada que fou presa pels guardians del port de Ciutat devers les mars de la Porrassa i els homes de la barca hi havien posat dones per passar-les a Barbaria, terra de moros, i per aquest delictes foren penjats, després d'estar alguns dies a la presó. (RP 3789, f. 23).

Els batles havien de pagar els salaris del saig i corredor de la Cort, del qui tocava el "seny del lladre", etc. Cal advertir, no obstant, que els qui realment administraven els diners de la Universitat eren els jurats, assessorats pels consellers. Els batles també tenien cura de fer publicar els pregons o crides que arribaven d'ordre del governador. A continuació posam uns fragments d'una crida de l'any 1393 sobre la caça; en el segon capítol es fa referència a les Illetes i la Porrassa:

"Ara oiats, que us mana lo honorable en Berenguer de Montagut donzell, llochtinent de Governador en lo Regne de Malorques... que null hom ne neguna persona de qualque condició o stament sia no gos aturar negun falcò ne astor, que haia trobat de tres jorns avant; más aytantost com l'haurà trobat, lo trameta al Batle del loch, on l'haurà trobat, e assò sots pena de XXV lliures, o de perda lo puny. E aquell, que'l portarà al dit Batle, haurà d'astor quatre sols, e de tot falcò II sols e d'esparver o de mirla I sol VI. e lo Batle, que l'haurà resabut, deia aquell, decontinent, al senyor Governador trameta.

2. Encara més mana lo dit lochtinent de Governador, que null hom ne neguna persona, de qualque condició o stament sia, d'aquí avant en neguna manera ne en negun engan no gos cassar en la illa de la Porrassa ne de les Illetes ab cans ne fures, ne ab steles, ne per neguna manera, que dir ne fer se pusca, sots pena de perdre los cans e fures, de pagar al fisch del senyor Rey XX lliures, e si pagar no les porà o no volrà, que stia en la presó cent jorns.

3. Encara mana més lo dit lochtinent de Governador, que com als cuns usen mal d'aquells, qui paren falcons gentils e desfan los agres dels dits falcons, qui coven en la illa de Malorques, e lo dit senyor Governador, per cessar que los dits agres no's desfasen, mana a qualsevol persona de qualque condició, ley o stament sia qui pendran dels dits falcons, vulles que sien sords o mudats, aquells no gos pendra ne tresportar a negun, ne gitar del Regne de Malorques, ans dins tres dies, que pres l'hauran, degen portar al

dit senyor Governador, sots pena de XXV lliures, e si pagar no les porà, o no volrà, pèrdia lo puny, sens tota mercè". (AHM Pregons 1385-92. Publicat per Antoni Pons, "Llibre del Mostassaf", pàg. 231).

A continuació posam la relació dels batles de Calvià que hem trobat documentats a l'Arxiu Històric de Mallorca, a les sèries de llibres de "Lletres Comunes", "Extraccions i Oficis" i "Rebudes" de la Procuració Reial. Advertim que ja hi havia batles en el segle XIII, però el primer que hem trobat és de 1331. La llista pot servir per veure quines eren les persones o caps de casa més influents dins la vida local:

RELACIO DE BATLES DE CALVIA

1331: Pere Corp	1387: Berenguer Buadella
1338: Guillem Sabater	1388: Francesc Tauler
1339: Pere Corp	1389: Francesc Tauler
1341: Bernat Serra	1390: Francesc Tauler
1342: Bartomeu Buadella	1392: Francesc Tauler
1343: Bernat Serra	1393: Francesc Tauler
1344: Pere Corp	1394: Francesc Tauler
1346: Bernat Ferrer	1395: Nicolau Comallonga
1347: Pere Ponç	1396: Bernat Fàbregues
1348: Pere Corp	1397: Francesc Tauler
1351: Jaume Sala	1398: Miquel Gotmar
1353: En Fàbregues	1401: Joan Buadella
1360: Jaume Sala	1402: Nicolau Comallonga
1363: Vidal Palmer	1405: Joan Buadella
1365: Vidal Palmer	1407: Jaume Matos
1369: Pere Pont	1411: Jaume Matos
1370: Vidal Palmer	1412: Jaume Matos
1371: Pere Pons	1413: Jaume Buadella
1372: Pere Pons	1414: Joan Buadella
1374: Pere Pons	1419: Bartomeu Comallonga
1376: Francesc Tauler	1423: Jaume Matos
1379: Jaume Sala	1425: Jaume Matos
1380: Bernat Fàbregues	1426: Jaume Ordines
1383: Francesc Tauler	1427: Jaume Ordines
1386: Jaume Basset	1428: Joan Palmer

1429: Lluís Tauler	1470: Joan Comallonga
1434: Bartomeu Comallonga	1472: Damià Comallonga
1435: Pere Contestí	1474: No n'hi hagué
1436: Bernat Ordines	1475: Bernat Vicens
1437: Bernat Ordines	1476: Antelm Sant Just
1441: Pere Jofre	1477: Antoni Muntanyols
1448: Gabriel de Vich	1478: Bernat Vicens
1450: Bernat Ordines	1479: Vacant (no n'hi hagué)
1452: Antelm Sant Just	1480: Antoni Cirer
1455: Pere Guàrdia	1483: Joan Roca
1456: Antelm Sant Just	1484: Miquel Alemany
1457: Bernat Ordines	1485: Antoni Vic
1458: Pere Guàrdia	1486: Antelm Sant Just
1459: Bernat Balaguer	1487: Bernat Vicens
1460: Antelm Sant Just	1488: Antelm Sant Just
1461: Damià Comallonga	1489: Antoni Vic
1462: Joan Comallonga	1490: Pere Sant Just
1463: Antelm Sant Just	1491: Antoni Cirer
1464: Damià Comallonga	1493: Bernat Vicens
1465: Bernat Vicens	1495: Joan Sant Just
1466: Antelm Sant Just	1496: Antoni Sant Just
1467: Damià Comallonga	1497: Pere Sant Just
1468: Gabriel Valls	1498: Bartomeu Veny
1469: Joan Comallonga	1499: Pere Sitges

(De 1500 a 1600 els publica Jaume Lladó al llibre "Calvià y su término")

ELS MOSTASSAFS

El càrrec de mostassaf fou creat per Jaume III l'any 1336. Eren els oficials encarregats de la inspecció de pesos i mesures, queviures, intervenien en assumptes d'aigües, en les reparacions o adobs dels camins i vies públiques, etc. Els mostassafs eren oficials inferiors als batles, però independents d'ells.

Referent a Calvià no he trobat documentat cap mostassaf del segle XIV i molt pocs del XV; concretament l'any 1473 ho era Bernat Vicens. Ben igual que els batles, també tenien un saig a les seves ordres per transmetre els seus manaments. Percebien un terç de les multes imposades.

Ramon Rosselló Vaquer

DEMOCRACIA EN PEGUERA

El pasado 15 de junio, conocido por todos, a través de la prensa, con la abreviación de "15-J", he tenido la ocasión de vivir una nueva experiencia, muy interesante, al haber sido elegida por sorteo componente de la mesa de elecciones de aquí, como primer adjunto.

La víspera, contacté con la persona que tenía que presidir la mesa: resultó ser el maestro de Santa Ponça. Intercambiamos opiniones y consultamos las normas de la Ley Electoral, en todo lo que nos concernía. Pues al día siguiente a las ocho de la mañana teníamos que reunirnos y a las ocho treinta tenía que estar constituida la mesa, verificar los documentos credenciales de los interventores, y escribir el acta de constitución.

Debo confesar que me sentí algo excitada ante tal evento. Era casi la misma sensación de un niño al estrenar zapatos.

Cuanta "teoría" había estudiado en mis años universitarios sobre los derechos del hombre! Sí, y en pura teoría!

Y ahora, zas! Cuando he atrapado mis cuarenta, y me siento en la plenitud intelectual, estreno democracia, y puedo ser un minúsculo tornillo en la maquinaria política del país que da paso a estos derechos del hombre. Qué maravilla! y bien se puede decir: nunca es tarde cuando llega!

Amanece el día "H" y me reúno con los compañeros de jornada. Una joven extremeña que trabaja en Santa Ponça, y que era sustituta del 2º adjunto, debe formar la mesa como tal, al no presentarse el titular. Los otros sustitutos dejan sus teléfonos por si se les precisa.

Se han presentado e identificado dos interventores por el Partido Comunista de España (PCE) y otro por el Partido Socialista Obrero Español (PSOE).

Dos delegados de otras coaliciones, uno de ellos de la Unión del Centro Democrático (UCD), nos visitan durante la jornada, y este último nos ayuda al recuento final de votos. Así como la señora Rossiñol, que había sido nombrada sustituta del Presidente, y que nos brindó una ayuda importante cuando al final de la jornada, con bastantes horas de estar allí sin movernos, había que efectuar la contabilidad de los votos.

Al principio estuve algo a la expectativa, al ver que nada menos que dos interventores nos había enviado el PCE, a una mesa como la nuestra que no planteaba de antemano ningún posible conflicto.

Al poco rato me dí cuenta de la sencillez y gran corrección de estas dos personas. A uno de ellos, enjuto, pelo canoso, con tatuajes en sus brazos, que no había dormido en setenta y dos horas, y que se fumó más de cinco cajetillas a lo largo del día, le nombramos y fue nuestro "public relations", desempeñando su cometido con eficacia y sin que se le trasluciera en momento alguno inclinación hacia su partido que pudiera inducir a votarlo a quien aún estuviera indeciso.

El interventor por el PSOE nos ayudó a localizar en las listas del censo (que por cierto eran una copia muy deficiente por lo borrosa) a los votantes, y transmitirme su numeración para confeccionar las listas por el orden de votación.

La afluencia de personas para votar se desarrolló a una marcha muy regular durante todo el día: unos cuarenta y pico votantes por hora. Nunca se formó gran cola.

A las dos del mediodía nos sirvieron un almuerzo, que hicimos efectivo con las quinientas pesetas que por persona nos envió como dieta la Junta del Censo. Con este dinero pudimos invitar a los interventores de la mesa a los pequeños refrescos que tomamos durante este día de gran camaradería.

Hubo realmente a lo largo de este "largo" día un gran compañerismo y ganas, por parte de todos, de hacer nuestro cometido, en el que éramos novatos, con la máxima diligencia y buenas maneras.

Ah!, pero tuvimos un pequeño incidente. No puedo pasarlo por alto, pues sin él no hubiéramos sido una mesa normal. Hubo un votante que no más entrar se sintió incómodo, no llegamos a saber por qué motivo, y nos puso incómodos a los que allí estábamos. Por suerte no pasó a mayores. Pero por una sola vez el Presidente pudo hacer uso de su máxima autoridad aquel día y allí.

Se hicieron las ocho de la tarde y procedimos a cerrar. Abrimos los sobres llegados por correo, y votamos los allí presentes, interventores y componentes de la mesa.

Cumplimos con el ritual de romper los precintos de las urnas, hacer el recuento, apartar las papeletas que quedaban anuladas por no cumplir los requisitos previstos en la Ley Electoral, para luego juntarlas con toda la documentación.

A medida que vimos el triunfo de la Unión del Centro Democrático, le propusimos a su delegado que nos tenía que invitar. Y aceptando gustosamente, así lo cumplió. Y al final de la noche, todos los allí presentes brindamos con champaña por España y por el Rey.

Había un vencedor, sí, y unos vencidos, que aceptaron al ganador sin rencor, pues éramos ante todo un grupito de españoles estrenando algo nuevo y nuestro.

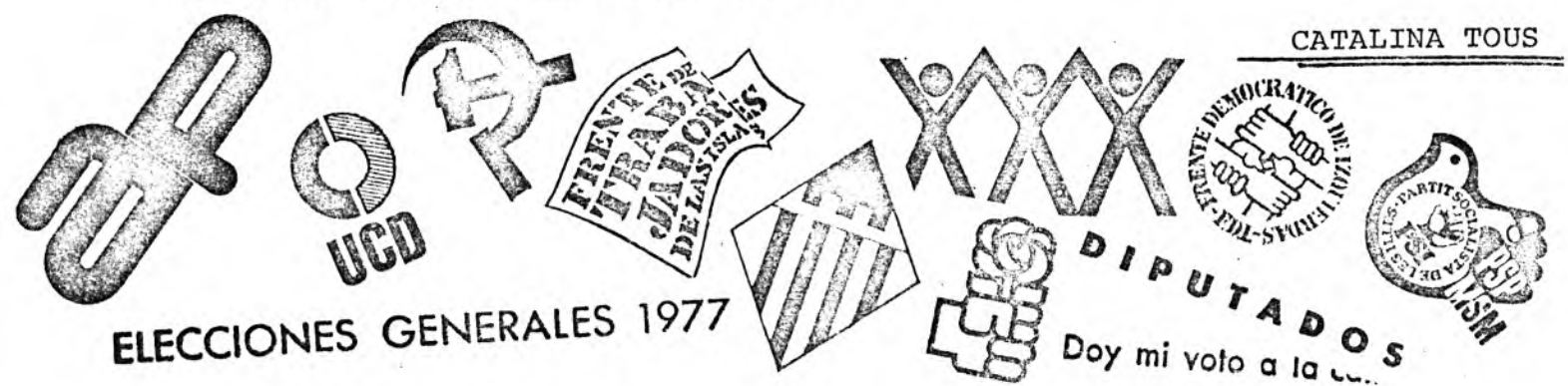
Algunos de aquellos hombres habrán tenido que tener domeñados sus sentimientos y convicciones en la clandestinidad durante una serie larga de años. Ahora todos nos mirábamos a la cara sin sentir rubor o temor por nuestras preferencias ideológicas.

Proseguimos con las tareas finales: quemar las papeletas, expedir los telegramas oficiales, firmar y contrafirmar cuantas hojas y actas debían ser firmadas, para luego exponerlas en los tabloncillos de entrada del local, entregarlas a los interventores, adjuntarlas a la totalidad del expediente...

Nos trasladamos a la una de la madrugada a Calviá, a entregar todos los documentos al Juzgado de Paz.

Al terminar con todos los requisitos legales, los que durante aquel largo día habíamos sido camaradas nos despedimos cordialmente con un apretón de manos. Cada uno de nosotros éramos los mismos de veinticuatro horas antes, pero enriquecidos con unas experiencias que nos acercaban más los unos a los otros.

CATALINA TOUS

Camino vecinal

- En ciertos aspectos, nuestro país es tierra "virgen"... "antes del Pardo, durante el Pardo y después del Pardo".

- Ante el resultado de las elecciones, más de una coalición de derechas habrán echado "felípicas" contra el PSOE.

- Para los partidos sin ningún escaño en el Congreso, éste es un verdadero Congreso de "amputados".

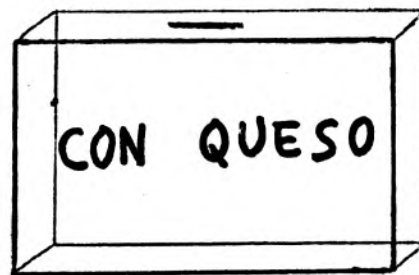
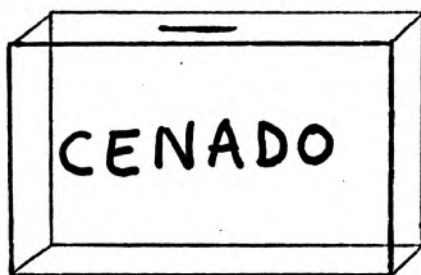
- En cambio, no cabe duda de que los de la UCD han engordado al con seguir tantos escaños en el "Con-graso".

- Si queremos que nuestro país camine hacia adelante, debemos empezar por hacer una buena "tele-revisión".

- No dudo de que, de cara a las futuras elecciones municipales, muchos ya están pensando en ellas por aquello de que "hay-untamientos".

- Los humoristas políticos, al fin nos hemos salido con la nuestra: modestia aparte, siempre hemos sido partidarios de la "demo-gracia".

- No me extraña que el alcalde de mi pueblo se haya cambiado de camisa: siempre le oí cantar: "Cara al sol con la camisa nueva..."

- De momento, la tan cacareada autonomía me suena a taxi: es decir, a "auto no mío".

- En los colegios centristas se aprenden así las preposiciones castellanas: "a, ante, bajo, cabe, con, contra, de, desde, en, entre, hacia, hasta, para, por, según, sin, so, sobre, tras... Suárez".

- Las pasadas elecciones han demostrado una vez más que "Spain is different". Contradiendo las leyes de la naturaleza, nuestro país tiene poca fuerza "centrífuga".

- Lo menos que se puede esperar de unas Cortes democráticas es que sus miembros, piensen como piensen los otros, sean "cortesés".

- La aurora más larga de la historia ha durado 40 años, a juzgar por la canción: "...En España empieza a amanecer". Lo cual nos honra, pues se trata de uno de los pocos "récords" que hemos batido.

Calvià

i la comarca de Ponent

CRONICÓ MEDIEVAL (ss. XIII-XV)

1404

-- Capbreuació de béns eclesiàstics, rebuda pel notari Pere Manresa (1).

Comparegué davant dit venerable comissari el prevere Joan Ferrer, el qual en nom de Joan Mercer, rector de l'esglèsia parroquial de Calvià, denuncià els béns següents:

"Yo Johan Mercer Rector de la parroquial sgleya de Calvià denunciay sens perjudici etc. que en Barthomeu Cuch predecessor meu a XVIII de Noembre l'any MCCC XCV que's féu la avinensa del senyor Rei en Johan de bona memòria ab lo dit Clero havie e possehia e yo are he e posseesch per rahó de la dita sgleya los béns sagüents: ço és, un alberch ab son pati e un tros de terra contiguu al dit alberch en mig del qual tros de terra és la dita sgleya edificade lo qual alberch e tros de terra són stats consignats cent anys són pessats al Rector de la dita sgleya per habitació e ús de aquell. E affronta de una part ab lo camí de Andraig e d'altre part ab lo raffal den Guillem Gotmar e d'altre part ab l'alberch qui era den Comalonga e d'altre part ab lo raffal de la dona Antelma muller qui fo den Gabriell Mercer quondam".

No consten altres béns censals. Una nota marginal diu: "E més hunciri de XII lliures lexat per la dona muller den Marcer, ciutedà ab testament fet en poder den Pere Tora notari de Mallorca sots VI del mes d'abril any M CCCC XVIII".

(AHM "Capbreu d'En Manresa" RP 2.006 f. 656v.-657)

1441

9 desembre.- Els jurats del Regne, remogut Julià Ferrer, un dels talaies del cap de Trefalempa (2), elegiren Antoni Baltasar d'Andratx,

(1) Publicam aquest mes el text original del "Capbreu d'En Manresa". El que publicàrem el mes passat estava tret de la "Historia de la Baronia" de J. Ensenyat, i contenia alguns errors de transcripció. A més, el mecanògraf de "VORA MAR" es va saltar una retxa.

(2) Moltes d'aquestes dades fan referència a les talaies que feien posar els jurats de Ciutat al cap de Trafalempa (o Trefalempa). Aquest és un topònim completament desaparegut, i amb tot i que fos "un dels caps pus perilluosos" de l'illa segons paraules dels mateixos jurats, no surt a cap mapa de l'època ni dels segles posteriors (i n'hi ha molts de mapes editats, ja en els segles XVI, XVII i XVIII) Ni dels historiadors actuals ningú me'n sabia donar clarícia. Així mateix jo intuïa que devia esser devers Andratx o Calvià. Vetaquí que el bon amic el Pare Rafel Juan, M.SS.CC., va alçar la llebre i m'indicà que consultàs la Història de Mallorca que va escriure Joan Binimelis l'any 1595 (és la primera). I, efectivament, diu que Trafalempa es deia antigament al cap de Rafalbetx (Binimelis, "Historia de Mallorca" tom IV, pàgs. 53-55. Palma, 1927).

amb el salari de 25 lliures anuals.

("Extraordinaris Universitat" 7, f. 72v.)

1 4 4 3

23 maig.- Els hereus de mn. Bernat Febrer, cavaller, diuen que l'heretat de Joan Vivot, cavaller, difunt, els deu el preu de 700 ovelles que dit Vivot comprà a dit Febrer, i d'altra banda 750 lliures, interessos i despeses. Aquestes ovelles són a Galatzó. Els batles de Calvià i Andratx segrestaran la llana, formatges i altres fruits de les ovelles i ho posaran en segur de la Cort perque dits hereus "se dupten que aquells fruits, llana o bestiar no sien amagats o dissipats..."

(LC 137, f. 127 v.)

1 4 4 4

15 juliol.- Elecció de jurats a totes les viles segons el sistema antic anomenat de "franquesa". A Calvià foren elegits Joan Palmer i Da mià Comalonga.

(EU 5, f. 114)

-- Per pagar les despeses de les eleccions, a Calvià li tocà pagar 1 lliura, 10 sous.

(ibid. f. 115 v.)

1 4 4 6

9 novembre.- Els jurats del Regne elegeixen talaiers del cap de Trafalempa Antoni Baltar i Antoni Bonet.

(EU 8, f. 10)

1 4 4 8

29 abril.- Els jurats del Regne, "atès que en lo cap de Treffalempa no hauria talayes sofficients com sia hun dels caps e lochs pus parillosos del present Regna", hi posaren els germans Miquel Jordi i Jau me Jordi, picapedrers.

(EU 18, f. 40)

1 4 5 0

26 febrer.- Era rector de Calvià Martí Piris, beneficiat a la Seu; reconeix deure 12 lliures i 5 sous a Bernat Llorenç, paraire, preu pel qual li ha comprat una roba o tela blanca.

(AHM Prot. Bernat Contestí, llibre 1450 f. 41)

1 4 5 1

28 febrer.- Els jurats del Regne revoquen Guillemó Fexes de la ta laia del cap de Trafalempa i elegeixen Arnau Baltasar, el qual sia ten gut fer la talaia juntament amb Simó Baltasar amb el salari acostumat de 25 lliures anuals.

(EU 9, f. 11 v.)

28 setembre.- Els jurats del Regne elegeixen talaiers de *Trafalempa* Simó Baltasar i Bartomeu Miquel.

(EU 9, f. 91)

1454

2 abril.- Els jurats del Regne nomenen talaier del cap de *Tramfalempa* En Simó Baltasar, habitador de la parròquia d'Andratx. L'altre talaier era "en Johan Ensenyat, habitador de la parròquia d'Andraig".

(EU 10, f. 27)

1455

13 gener.- Els jurats del Regne elegeixen per talaiers en el lloc de *Trafalempa* Guillem Rotlan i Jaume Jordi, de Valldemossa, amb el salari acostumat.

(EU 10, f. 126)

1456

4 març.- Els jurats del Regne elegeixen per talaiers de *Trafalempa* Julià Moragues i Pere Vidal, amb el salari acostumat.

(EU 10, f. 192)

1457

14 octubre.- Els jurats del Regne elegeixen talaiers del cap de *Trafalempa* Guillem Palmer i Pere Jofre.

(EU 11, f. 41)

29 octubre.- La Procuració Reial dóna 9 lliures, 18 sous i 6 diners a Cristòfol Vilasclar, mestre picapedrer, per l'obra que ha feta a la presó reial de Ciutat, "*ço és en fer de nou un peu de pedra de Raffalbeyt per sostenir una gran jassa de fust, la qual sostenia la sala del dit càrrec reyal, en la qual se té audiència, com la dita jassa fos totalment trencada e la dita sala vingués a gran ruyna*", etc., jornals de mestres, calç, guix, teules, etc.

(AHM "Dades" 1457 f. 48)

1460

11 juny.- Guillem Vilasclar, picapedrer, fa un peu a la bestorre (3) de la porta de Santa Catalina de Ciutat. Els jurats del Regne li posen els capítols, entre els quals un diu que la pedra serà de Rafalbetx.

(EU 12, f. 12 v.)

-- El mateix any, dit mestre picapedrer rep l'encàrrec d'adobar un trast del moll de Ciutat. També emprarà pedra de Rafalbetx.

(*ibid.*, f. 29)

8 novembre.- L'honrat Nicolau Vivot, cavaller, senyor de l'alqueria o baronia de Galatzó, a instància d'Antoni Aguiló i Pere Jofre, re

(3) Bestorre: *Torrella* construïda sobre un mur; castellà "*torrecilla, garita*".

tenia tres bous de la dona Francesquina muller de Rafel Brondo, ciutadà.

(LC 168, f. 221 v.)

5 desembre.- Els jurats de Ciutat fan obra al moll de Ciutat i concerten amb Guillem Vilasclar, picapedrer. Entre els capítols que li imposen n'hi ha un que diu que tota la pedra que emprarà per fer l'obra ha de ser de "Refalbeyt".

(EU 12, f. 29)

1 4 6 4

11 gener.- Els jurats del Regne fan uns capítols amb Pere Montserrat, picapedrer, i altres picapedrers, que han d'adobar un tros de murada de Ciutat, vora el portal de Santa Catalina, que ha caigut.

Entre altres punts es diu:

Primerament dit Pere Montserrat ha de donar als jurats 100 graons de pedra de "Rafalbeyt", bona, etc.

Item ha de donar 25 dotzenes de pedra de galga (4) de "Refalbeyt" bona, etc.

Segueix relació d'altres picapedrers i pedra a tallar.

(EU 12, f. 99)

1 setembre.- "Dissabte lo primer de setembre any dit en Jacme Jordi talaya del cap de Refalbeyt, denuncia com ell ab hun fill den Ferran sen anava al dit cap per star en lo offici de talaya e exercir aquell".

(EU 12, f. 109 v.)

1 4 6 5

6 març.- Els jurats del Regne encarreguen el pont que s'ha de fer al camí d'Inca al picapedrer Guillem Vilasclar.

Són interessants els capítols, entre els quals un diu que la pedra emprada serà del Coll d'En Rabassa o de Rafalbeyt.

(EU 12, f. 125 i f. 129)

1 4 6 8

3 febrer.- Els jurats del Regne fan reedificar un tros de la murada que ha caigut vora la porta del Sitjar, als picapedrers Bartomeu i Pere Cifre.

Empraran pedra de Rafalbetx.

(EU 13, f. 100 v.)

1 4 6 9

21 gener.- El reverendíssim bisbe de Mallorca Don Francesc arriba a Ciutat de Mallorca, és a dir, a l'illa de la Porrassa, en una nau armada en adjutori de la guerra, de l'il.lustríssim i sereníssim senyor Don Ferran, rei de Nàpols "i rei nostre". El la qual nau també vengueren els magnífics Joan Pou, militar, i el reverend fra Gabriel de Leixa mestre en sagrada teologia, dels frares menors, ambaixadors que anaven davant el rei.

(Arxiu Diocesà. "Col.lacions" 1468-70, sens foliar)

Ramon Rosselló Vaquer

(4) Galga: Mida fixada que han de tenir els mitjans o altres pedres de construcció; altària d'una filada de paret.

" V O R A M A R " : Bolletí informatiu del Club Artístic -
Deportiu (CADE) de Peguera (Mallorca)

Nº 45. Juliol 1977.

Director: Pere Orpí Ferrer.

Depòsit Legal: P. M. 450 - 1974.

Edició realitzada a l'Associació de Veïns de Peguera.

I N D E X :

	Pàg.
Primera pàgina	1
CADE: Clases de música y danza	2
CADE: Concursos Socials 77	2
Las elecciones en Peguera	4
Cançoners: Collita (2)	5
Per una Dragonera de tots	6
Pequeñas historias: "Peca"	7
Els batles de Calvià a l'Edat Mitjana	8
Democràcia en Peguera	12
Camino vecinal	14
Calvià i la comarca de Ponent (Cronicó Medieval) .	15
Índexs	19

COL.LABOREN EN AQUEST NOMBRE:

Noemí Jordana	Pere Orpí
Josep Lavilla	Ramon Rosselló
Antoni Mulet	Josep Rubio II
Lleonard Muntaner	Maria Salvador
Josep Noguerol	Catalina Tous

PROTECTORS DE "VORA MAR":

HOTEL VILLAMIL	JOAN SALOM SIMO
MINI-GOLF PEGUERA	JOAN ESTEVA MIR
FAMILIA JORDANA	ANTONI JUAN PUJOL
HOTEL CALA FORNELLS	HOTEL BELLA COLINA
HOSTAL FLOR LOS ALMENDROS	BARTOMEU GAYA
PANADERIA COLOMAR	APARTAMENTS ARIANY
CAIXA D'ESTALVIS	ESTANC Nº 1
HOTEL DON MIGUEL - ROYAL	BANC DE CREDIT BALEAR
CAFETERIA FRANCISCO	HOTEL VILLA REAL (Camp de Mar)
HOSTAL PORCEL	PERLAS MAJORICA (Peguera)
HOTEL MAR I PINS	NICOLAU MORELL COTONER
SUPERMERCADO OASIS	HOTEL PLATERO
ULTRAMARINOS LOBA	MELCION BOSCH HOMAR
SEBASTIA TORRENS ESTEVE	

Domicili Social del CADE: Carretera d'Andratx s/n PEGUERA (Mallorca)

NOTA: Els articles apareguts en aquest nombre, expressen únicament l'opinió dels seus autors.

PORTADA: Original de Josep Lavilla i Lleonard Muntaner.